A sunset scene over a body of water with mountains in the background. The sun is low on the horizon, creating a bright reflection on the water. The sky is filled with orange and yellow clouds. The text is presented in two white boxes with red borders.

Reforma průběžného pilíře důchodového systému

RNDr. Pavel Rusý
30. listopadu 2016

Zásluhovost v průběžném důchodovém systému

Nález Ústavního soudu Pl.ÚS 8/07
Redukční hranice pro výpočet procentní výměry
důchodu.

Námítka stěžovatele: přiznaný důchod zakládá
nerovnost k ostatním poživatelům důchodů.

Redukční hranice jsou projevem příjmové solidarity.

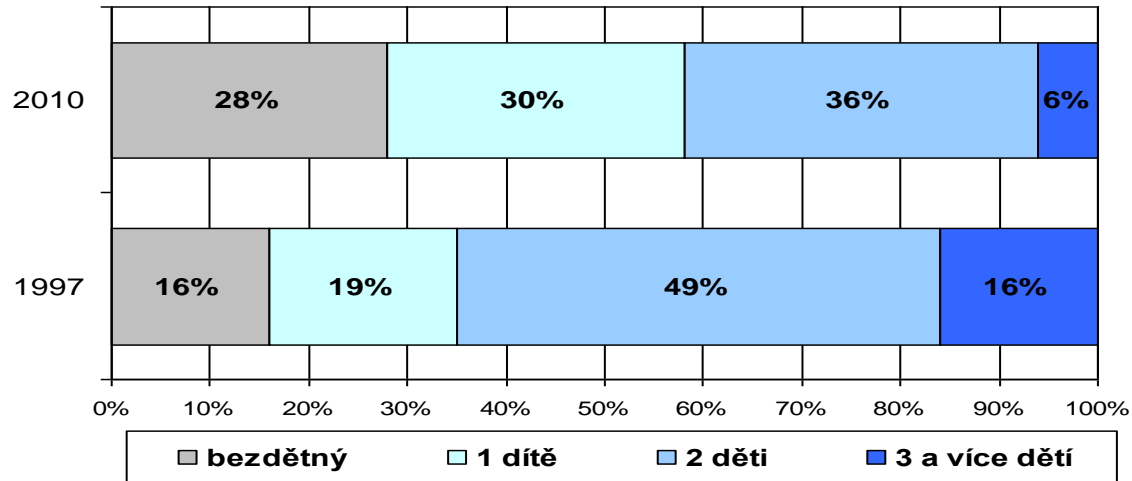
Ústavní soud pak shledal nepoměr mezi finančním
vkladem a plněním neúměrně nivelizovaným redukčními
hranicemi.

PROBLÉM POSOUZENÍ ÚSTAVNÍM SOUDEM
SPOČÍVAL V TOM, ŽE AKCENTUJE POUZE
FINANČNÍ ZÁSLUHU, TEDY FAKTICKY POVAŽUJE
PRŮBĚŽNÝ SYSTÉM ZA SOLIDÁRNÍ KAPITÁLOVÝ

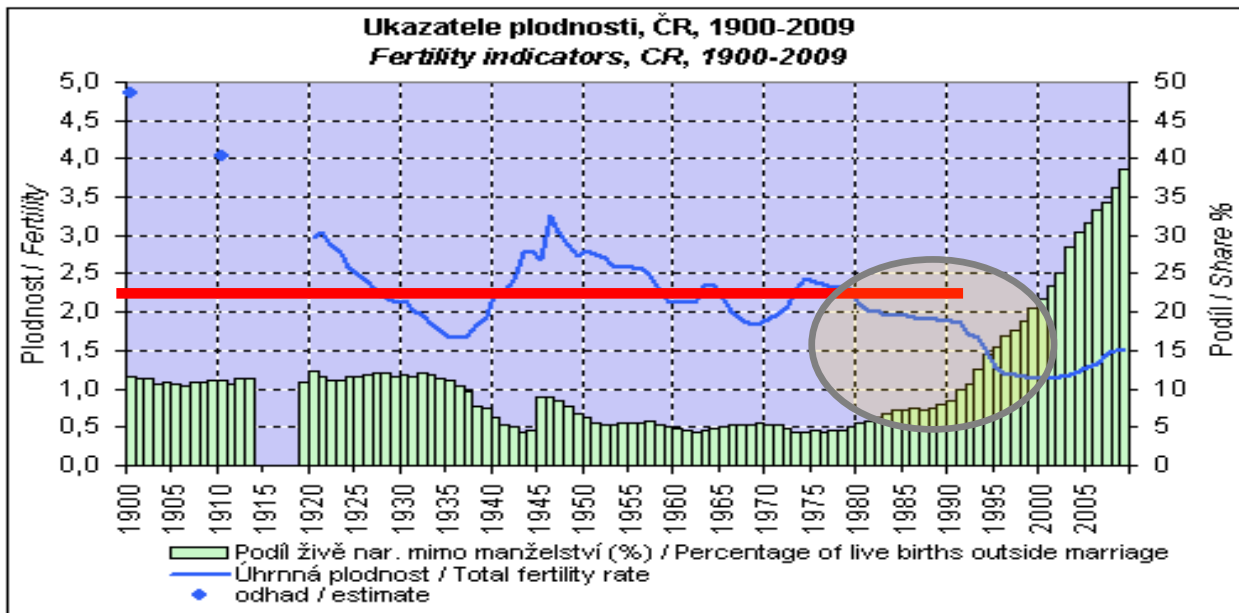
Měnící se struktura rodiny

**Struktura osob podle dětí v nejsilnější desetileté věkové kohortě
podle počtu dětí v jejich domácnosti
(30-39 let v roce 1997 a 34-43 let v roce 2010)**

Dopad funkce rodiny na důchodový systém

Reprodukce a prodlužování věku dožití – zásadní problémy

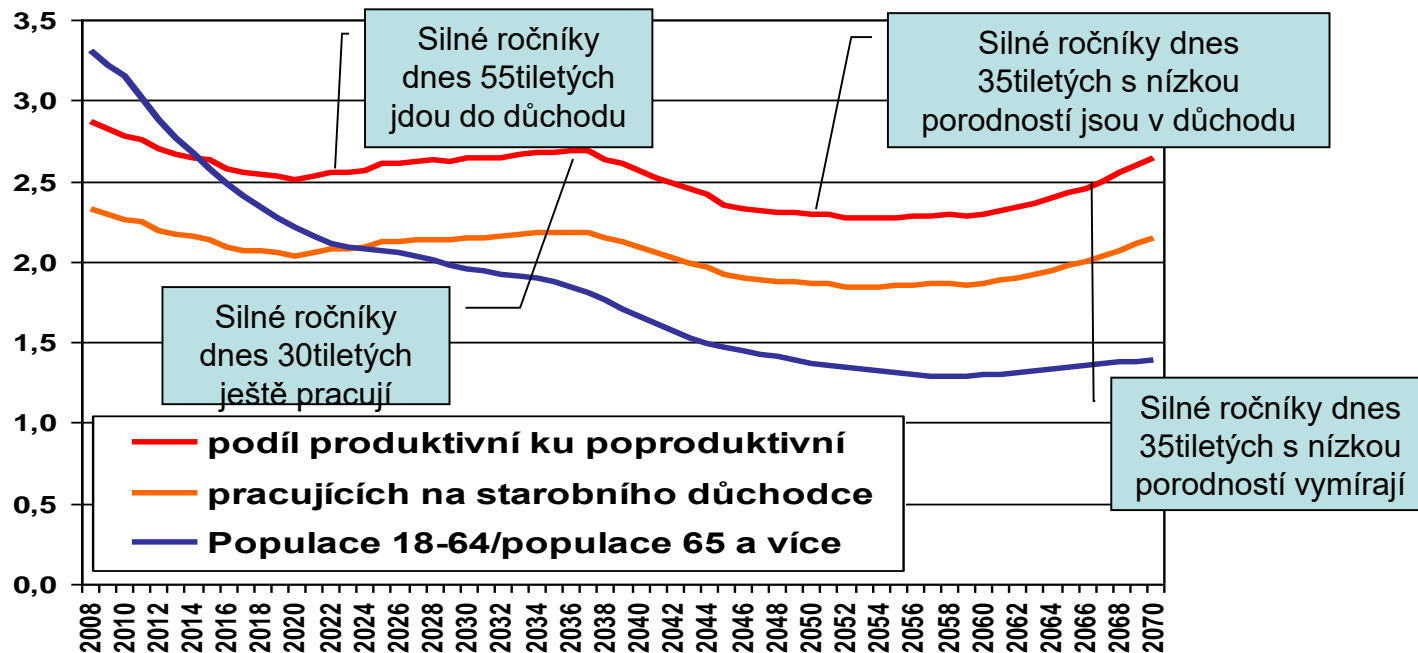

Nedostatečná reprodukce:

Díky nižší porodnosti existuje riziko, že generace s nižší porodností nebude mít v důchodu dostatek plátců na své penze.

Populační prognóza

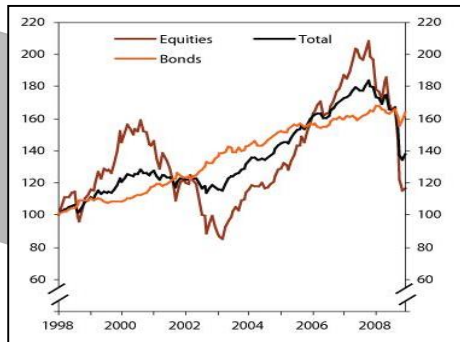
Prognóza se zohledněním změny ve věku odchodu do důchodu

Princip kapitálového (fondového) systému

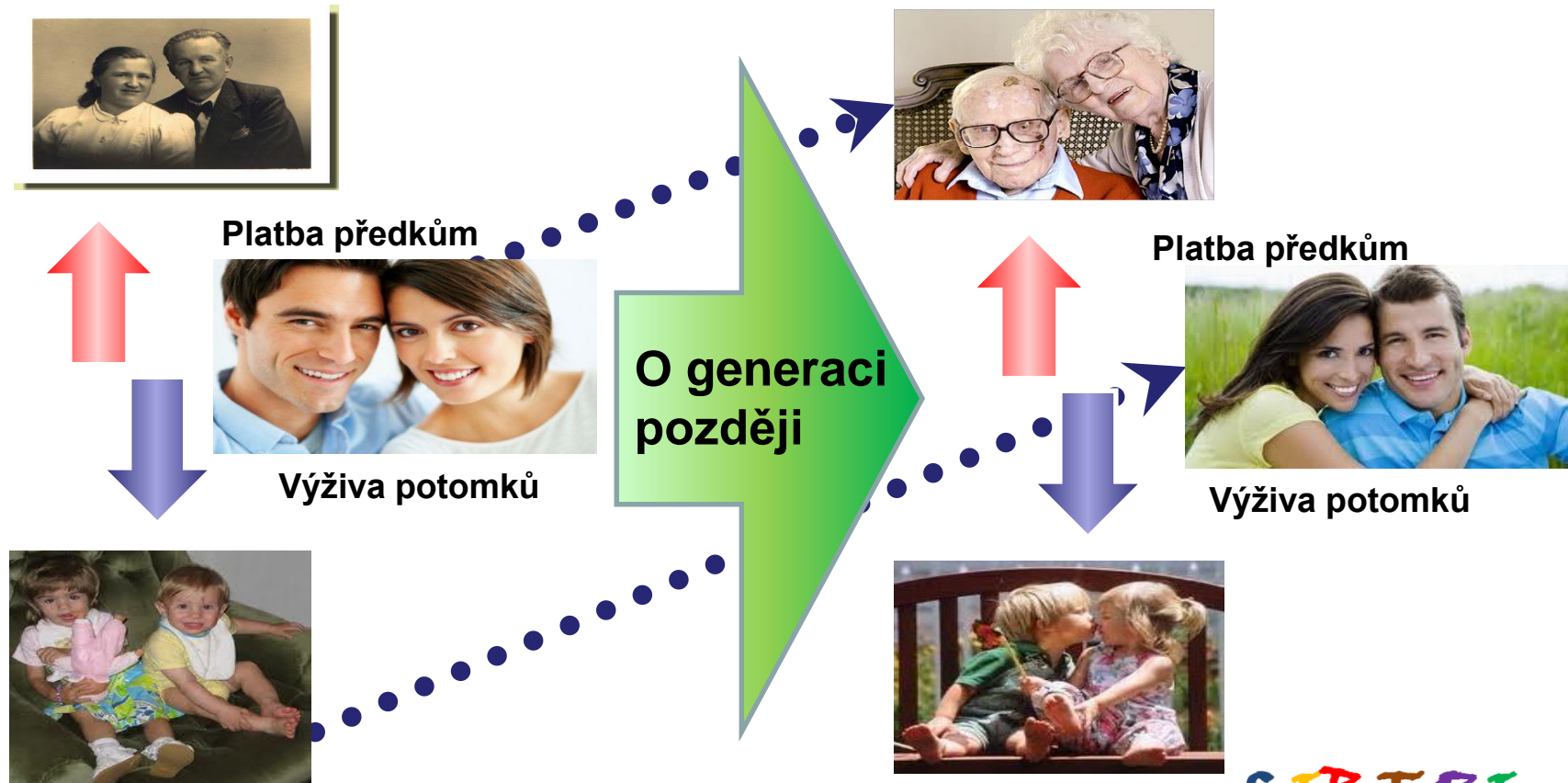
Vklad do PF

Výběr z PF

Princip průběžného systému

Princip průběžného systému

Finanční vklad potřebný pro fungování systému:

- a) odvod na důchody předchozí generaci
- b) investice do výchovy nové generace

Hlavní problém průběžného systému:

Diskriminace rodičů v systému a dotování bezdětných dětmi rodičů.

Pominutí zásluhy ve výchově nové generace

Jeden bezdětný zatíží PAYG nárokem na 2,5 mil. Kč.

Dnešní optimální strategie zajištění na stáří:

Žádné děti, uspořené peníze do fondů.

Jeden důchod z průběžného systému a druhý z fondů.

Důchodový systém plně ekvivalentní dle výchovy dětí

Rodič

Ještě neproduktivní dítě

Vyživované rodiči

Produktivní rodič

Vyživuje rodiče a dítě

Již neproduktivní rodič

Vyživovaný svými dítětem

Nerodič

Ještě neproduktivní dítě

Vyživované rodiči

Produktivní nerodič

Vyživuje rodiče a spoří do PF

Již neproduktivní nerodič

Vyživovaný důchodem z PF

Reforma I. pilíře souladu s principem PAYG

Současný stav:

Zcela pomíjená finanční zásluha výživy a výchovy nové generace

Bezbřehá solidarita rodičů s bezdětnými

Systémový tlak na snižování reprodukční schopnosti populace

„Hodnota“ vychovaného dítěte pro průběžný systém = úhrnný průměrný důchod (2,5 mil. Kč)

Řešení:

Promítnutí výchovné zásluhy do průběžného pilíře:

Diferencované „pojistné“ podle počtu vychovávaných dětí

Diferencované výměry důchodu podle vychovaných dětí

Dobrovolné/povinné spoření bezdětných do PF k pokrytí nižšího důchodu

I tak bude zajištěn solidarita rodičů vůči bezdětným (jednodětným)

Nutné přechodné období optimálně 20 let, kritická doba začne v roce 2042

LIBERI

Alternativní „reformy“

NDC:

Fakticky analogický systém jako aktuální průběžný pilíř, pouze s generováním nároku. Neřeší demografické výkyvy.

Kapitálové systémy :

Riziko turbulencí na kapitálových trzích, znehodnocování, v případě kolapsu nastupuje opět průběžný systém.

Bez respektování principu průběžnosti půjde vždy o nestabilní systém, který bude nutné podpírat improvizovanými nesystémovými opatřeními.

